

COLUMN DJ SAVA

“Het is toch niet hetzelfde als vorig jaar.” Dat zinnetje heb ik al vaak gehoord, de afgelopen dagen. Gelukkig maar, denk ik dan. Mensen hebben verwachtingen, gewoontes... Maar het is zoveel boeiender om verrast te worden door iets nieuws, iets anders. Het Brussels Jazz Orchestra bijvoorbeeld, met hun schitterend virtuoos samenspel in een telkens andere context, zorgde voor een muzikaal niveau dat echt wel uitzonderlijk is – waarvoor hulde. Ook het nachtgebeuren heb ik intussen van een andere kant kunnen meemaken, namelijk als luisteraar. *BXL Minuit* trapte af zoals ik had verwacht en gehoopt: met een verrassend begin. Het experimentele Carl – de band rond een Brussels multitalent – had als decor één van de meest creatieve instrumentenopstellingen die ik ooit heb gezien. De Franse mitrailleurteksten waren soms moeilijk te volgen, maar de *flow* was er wel – van bij het begin. Carl zette daarmee de toon voor wat we de komende dagen (en nachten) nog mogen verwachten. Hoewel. Fantazio was met niets te vergelijken. Toen de heren – met Monsieur Fantazio als zanger en contrabassist – in hun kar de zaal kwamen ingereden en vervolgens de hele tent in vuur en vlam zetten met hun burleske zigeunerjazz, heb ik aan den lijve ondervonden hoe het is om in Club Terminus het hart (het lijf?) te laten zegevieren op het verstand. En ja: ook ik had me voorgenomen om ‘niet te lang’ te blijven. De dag nadien werd ik namelijk om twaalf uur in het Familiepark verwacht, aan die fantastische meetingpoint die elke dag, door Mout Uyttersprot en Sebastien Dewaele in een oase van eenvoudig plezier, rust en vertier wordt omgetoverd. Ik werd er verwacht om mijn kakelverse kinderpoëzie voor te lezen in de daartoe voorziene woonwagen... Het is mij gelukt, maar wel met het bekende slaaptekort in de leden en dus ook de stembanden. Maar terug naar *BXL Minuit*. De tweede avond begon luchtig en frivol met Majoretteketet, maar daarna kregen we de Schotse Mister Diagonal voor de kiezen. De Clubcrowd die gekomen was om “nog eens lekker uit de bol te gaan”, moest geduld oefenen. (Dat zal DJ Colonel Sweetback niet erg gevonden hebben – hij mocht na afloop een muzikale bom gooien). Maar de Schot trok zich van het ongeduld in de zaal niets aan: hij serveerde zijn cabaret aan de piano met het flegma van een echte performer. Oké, misschien was het wel erg laat op de avond om zo’n act, die om intimiteit smeekt, te programmeren, maar wat selectieheer Pieterjan Vervondel opmerkte is ook juist: “Veel bezoekers gaan er van uit dat de Club synoniem is voor: party. Maar ik ben blij dat er hier ook bands staan die daar niet in meegaan. Ik vind het juist schitterend hoe die gast maar blijft doorgaan.” Inderdaad: *BXL Minuit* is een lab. Soms bruist het, soms krijg je iets anders. Zoals gisteren. En zo is het goed. *Let’s keep our fantasy alive!*”

SONGTEXT

De Modern Bop Society is de derde instrumentale band bij Jong Muziek. Zij kozen voor ‘Fragile’, een van de meer ingetogen nummers van Sting. “We hebben het ontdekt op zijn live album *All This Time*, waarop hij zijn bekendste liedjes stript tot hun essentie. Er waart een heel intimistische, jazzy sfeer door die plaat. Iedereen bij ons is er fan van. Het nummer gaat ook ergens over: het is een aanklacht tegen de oorlogen waar we maar niet van verlost raken.” De Modern Bop Society speelt om 11u30 klassieke jazzcomposities in Fort Napoleon, om 17u in de Club Terminus brengen ze uitsluitend eigen werk.

Sting - Fragile

If blood will flow when flesh and steel are one
Drying in the colour of the evening sun
Tomorrow’s rain will wash the stains away
But something in our minds will always stay
Perhaps this final act was meant
To clinch a lifetime’s argument
That nothing comes from violence and nothing ever could
For all those born beneath an angry star
Lest we forget how fragile we are

On and on the rain will fall
Like tears from a star like tears from a star
On and on the rain will say
How fragile we are how fragile we are

On and on the rain will fall
Like tears from a star like tears from a star
On and on the rain will say
How fragile we are how fragile we are
How fragile we are how fragile we are

COLOFON

Redactie: Steven Heene, Marieke Rummens, Evelyne Coussens, Carmen Van Cauwenbergh, Jens D’Hondt, Tina Ameel, Simon Vandekerckhove

Fotografen: Kristien Verhoeyen, Christophe Brysse, Nick Davelder, Frank Keirsebilck

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: LUC MUYLAERT, TARTART VZW, JAN DECLERCKSTRAAT 2, 8400 OOSTENDE.

TAZETTE#6

THEATERAANZEE.BE

DINSDAG 03/08/2010

INTERVIEW JONG MUZIEK
JURYLEDEN PATRICK SMAGGHE EN ELINE ADAM

Fort Napoleon en Club Terminus worden dezer dagen weer ingepalmd door het aanstormend talent van Jong Muziek. Tijd om eens te polsen naar de beleving bij de jury. Aan tafel: Patrick Smagghe, sinds eind van de jaren ’80 aan het roer van de 4AD muziekclub in Diksmuide, en Eline Adam, zangeres bij de band Boston Tea Party.

Wat valt jullie op aan deze editie?
Smagghe: “Er is vooral heel veel verschil, op alle vlakken: in niveau, genre, bezetting en vaak zelfs tussen de twee optredens die een band op een dag geeft. Bij het middagoptreden vragen we de groepen om een intimistische set te brengen, ’s avonds mogen ze dan tonen welke richting ze uit willen. Dat kan in eerste

instantie geweldig meevallen en af en toe slaat het onverwacht toch nog tegen. Dat verschil is er ook door de eigenzinnige keuze van Pieterjan Vervondel, curator van Jong Muziek. Hij beluistert geen ingezonden demo’s, maar gaat zelf op zoek naar nieuwe geluiden. Af en toe zit er eentje tussen waarvan ik denk: had ik zelf nooit geselecteerd. Maar dat is de uitzondering, Pieterjan kiest er heel vaak verrassende groepjes uit.”
Adam: “Het voordeel van die manier van werken is dat je hier als jong groepje echt uitgenodigd wordt om te komen spelen. Wat betekent dat ze je in de watten leggen: het is een mooie locatie, de klank is fantastisch en meestal zit het goed vol. Ideale omstandigheden om te tonen wat je kan. Dat is helemaal anders dan de zoveelste talentenjacht waar je hoop en al drie nummers mag spelen met een halve soundcheck. Ik vind dit een hele mooie aanvulling op al die concoursen.” >>

Hoe speelt een groepje zich in jullie gratie?

Adam: “Wat ik zie moet overeenstemmen met wat ik hoor, het moet eerlijk zijn. Je ziet het snel als iemand acteert op het podium. Daarbij wil ik ook iets dat me verrast, zonder dat het daarom heel extreem moet zijn. Vernieuwing en originaliteit zitten vaak in details. En wat ik soms mis in Vlaanderen: de bezieling. Het hoeft allemaal niet mooi en afgeborsteld te klinken, als er maar durf in zit.”
Smagghe: “Hoe je het ook draait of keert, dat buikgevoel blijft altijd de basis: doet het me iets? Tegelijkertijd probeer ik een stapje verder te denken: een minder optreden hoeft niet te betekenen dat er niets in die muzikanten zit. Het is al heel wat als ze charisma hebben, als je merkt dat ze het publiek meekrijgen. Met de juiste omkadering en een goede manager kan aan al de rest nog geschaafd worden. Als er iets is dat ons stoort, proberen we dat ook wel uit te leggen in ons juryrapport. We blijven daarin positief en nemen de moeite om duidelijk te maken waarom we keuzes maken. Je merkt dat ze dat oppikken. Achteraf komen ze meteen ook een praatje slaan.”

Wat valt er voor hen te leren als ze even over het muurtje kijken, naar de theaterwereld?

Smagghe: “Heel opvallend: je moet hier eens een theatervoorstelling binnenlopen en kijken hoe ze met belichting spelen. Geen enkele van onze bands leek daar al mee bezig geweest te zijn. Terwijl de basiskeuze tussen vaste of bewegende lichten, witte of gekleurde, donker of net fel verlicht, ..., zoveel kan bijdragen aan een sfeer. Een optreden blijft iets visueels, je zegt niet voor niets dat je naar een concert gaat ‘kijken’. Die logica ontbreekt nog. Gelukkig gaat er wel steeds meer aandacht naar het geluid. Enkele bands hadden zelfs hun eigen geluidsman mee. Ik kan het jonge groepjes alleen maar aanraden: zorg dat je iemand bij hebt die vertrouwd is met je geluid en weet hoe het moet klinken in de zaal. Want een optreden met slecht geluid is en blijft een slecht optreden.”
Adam: “De deelnemers krijgen achteraf ook een dvd van hun optreden. Ik zou elke band aanraden om die heel goed te bekijken. Dan gaan je ogen pas open. Er is een groot verschil tussen de zelfverzekerde houding die mensen denken te hebben, en hoe het in de zaal overkomt. Toen we met de Boston Tea Party in de 4AD speelden, hebben ze ons ook eens gefilmd. Erg confronterend was dat. Ik dacht dat ik heel wat durfde en veel bewoog op het podium. Viel dat even tegen. *(lacht)*” (JD)

RECENSIE APPELBLAUWZEEZIEK

Aantrekken en afstoten, dat doet de zee in de nieuwe Kopergietery-productie *Appelblauwzeeziek* met het hoofdpersonage Viktor. Maar ook de productie zelf lijkt te twijfelen: tussen humor en verstilling, tussen verhalend en beeldend, tussen suggestief en illustratief. Daardoor glijdt de emotie als zand door onze vingers.

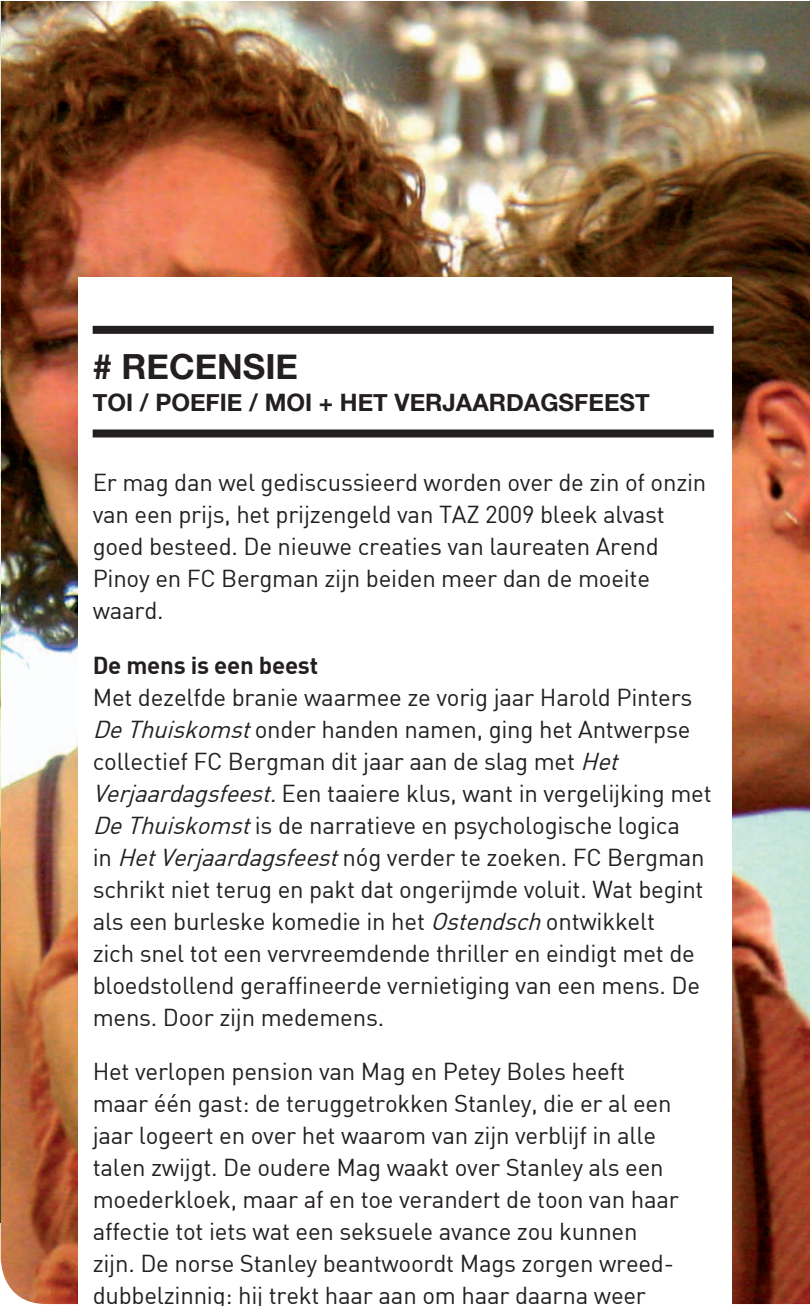
Het publiek zit op een lange bank, voorzien van een verrekijker en een koptelefoon waarin aanvankelijk enkel het ruisen van de zee te horen is. Honderd meter verder, bij de waterlijn, staat een figuurtje nietig te wezen. Mensen gaan naar de zee om iets kwijt te raken of om iets te vinden. Viktor (Tom Ternest) is er zijn geliefde kwijtgeraakt. Sindsdien staa(r)t hij alleen nog maar, twijfelend tussen denken en doodgaan. Tot een strandjutter/sjamaan (Gregory Caers) op hem komt toegedanst. Hij zoemt om Viktor heen als een overenthousiaste vlieg. Deze zandindiaan probeert Viktor uit zijn verstarring te halen. Voor- of achteruit, dat doet er niet toe, als er maar iets beweegt.

Appelblauwzeeziek bevat alles om een betoverende voorstelling te worden: een ontroerend verhaal, een ijzersterk concept en een prachtige locatie. Maar stilistisch hinkt de voorstelling op twee benen. Enerzijds zetten de makers een breekbare lijn uit van verstilling, van niet-vertellen: laat de afstand, laat de zee maar spreken. Een regie van de leegte. Anderzijds wordt die breekbare sfeer te vaak doorkruist door groteske verhaalelementen (sprekende melkflessen?) of een *verteller* die ten overvloedige aangeeft dat ‘de ontmoeting Viktors leven zal veranderen’ – mogen we dat niet gewoon *meemaken*? Meer dan eens vervuult *Appelblauwzeeziek* de suggestie met illustratie. Het opdringerige inbreken van dat extraverte stijlregister op de introverte sfeer geeft de ontroering weinig kans. Het lijkt wel alsof de makers onderweg bang zijn geworden dat hun serene uitgangspunt – twee mannen en een zee van verlies – niet duidelijk/grappig/boeiend genoeg is voor een jong publiek. Ten onrechte. Het maakt *Appelblauwzeeziek* troebel als zijn naam. (EC)

ELKE DAG TOT EN MET VRIJDAG - VERTREK AAN EARTH EXPLORER

02

Ook weermannen en -vrouwen pakken soms graag met ronde getallen uit. Voor vandaag worden maxima rond 20 graden aangekondigd, de hoogte van de golven schommelt (jawel) tussen 20 en 50 cm en de temperatuur van het strandwater bedraagt 20 graden. Kijk, dat verdient een vermelding

RECENSIE TOI / POEFIE / MOI + HET VERJAARDAGSFEEST

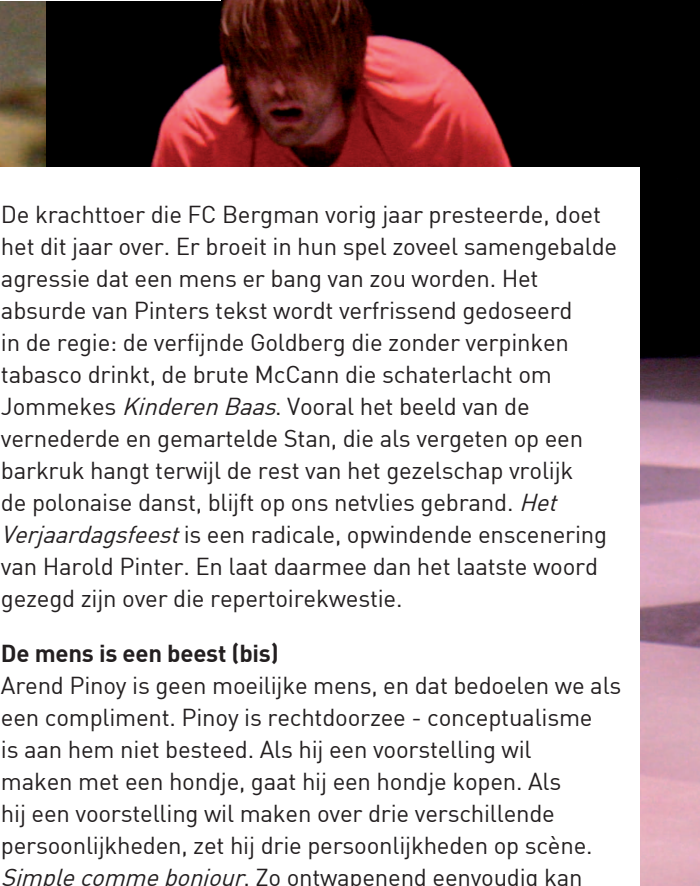
Er mag dan wel gediscussieerd worden over de zin of onzin van een prijs, het prijzengeld van TAZ 2009 bleek alvast goed besteed. De nieuwe creaties van laureaten Arend Pinoy en FC Bergman zijn beiden meer dan de moeite waard.

De mens is een beest

Met dezelfde branie waarmee ze vorig jaar Harold Pinters *De Thuiskomst* onder handen namen, ging het Antwerpse collectief FC Bergman dit jaar aan de slag met *Het Verjaardagsfeest*. Een taaiere klus, want in vergelijking met *De Thuiskomst* is de narratieve en psychologische logica in *Het Verjaardagsfeest* nóg verder te zoeken. FC Bergman schrikt niet terug en pakt dat ongerijmde voluit. Wat begint als een burleske komedie in het *Ostendsch* ontwikkelt zich snel tot een vervreemdende thriller en eindigt met de bloedstollend geraffineerde vernietiging van een mens. De mens. Door zijn medemens.

Het verlopen pension van Mag en Petey Boles heeft maar één gast: de teruggetrokken Stanley, die er al een jaar logeert en over het waarom van zijn verblijf in alle talen zwijgt. De oudere Mag waakt over Stanley als een moederkloek, maar af en toe verandert de toon van haar affectie tot iets wat een seksuele avance zou kunnen zijn. De norse Stanley beantwoordt Mags zorgen wreed-dubbelzinnig: hij trekt haar aan om haar daarna weer af te stoten. De aangekondigde komst van twee nieuwe gasten, de heren Goldberg en McCann, veroorzaakt bij Stanley een buitenproportionele paniek. Terecht. De heren palmen eerst op beminnelijke wijze hun naïeve gastvrouw in waarna ze, snel overschakelend van verbale dreiging naar bruut geweld, Stanley onder handen nemen. Over het waarom van dat geweld tasten we in het duister. Parallel met de brutaliteit ontrolt zich cynisch genoeg Stanley’s verjaardagsfeestje in dronken uitbundigheid. Wanneer de twee de volgende ochtend het huis verlaten, met een totaal gebroken Stanley in hun kielzog, hebben ze hun karwei geklaard.

Sommige drama’s geven hun geheimen mondjesmaat prijs, Pinters *The Birthday Party* doet dat simpelweg niet. Naar de precieze aard van Stanley’s vergriep en de opdracht van zijn beulen blijft het gissen. Wat we onthouden is de totale perversie van elke menselijke verhouding in het stuk. Er worden onafgebroken misselijkmakende machtsspelletjes gespeeld, waarbij de zwakheid van de een door de ander genadeloos wordt uitgebuit. De gentleman-beul Goldberg, schitterend vertolkt door een scheermesscherpe Stef Aerts, is de meest psychopatische van het stel. Welbespraakt en beleefd charmeert hij met de ene hand de jonge Lulu terwijl hij met de andere Stanleys hoofd onder water duwt.

De krachttoer die FC Bergman vorig jaar presteerde, doet het dit jaar over. Er broeit in hun spel zoveel samengebalde agressie dat een mens er bang van zou worden. Het absurde van Pinters tekst wordt verfrissend gedoseerd in de regie: de verfijnde Goldberg die zonder verpinken tabasco drinkt, de brute McCann die schaterlacht om Jommekes *Kinderen Baas*. Vooral het beeld van de vernederde en gemartelde Stan, die als vergeten op een barkruk hangt terwijl de rest van het gezelschap vrolijk de polonaise danst, blijft op ons netvlies gebrand. *Het Verjaardagsfeest* is een radicale, opwindende enscenering van Harold Pinter. En laat daarmee dan het laatste woord gezegd zijn over die repertoirekwestie.

De mens is een beest (bis)

Arend Pinoy is geen moeilijke mens, en dat bedoelen we als een compliment. Pinoy is rechtdoorzee - conceptualisme is aan hem niet besteed. Als hij een voorstelling wil maken met een hondje, gaat hij een hondje kopen. Als hij een voorstelling wil maken over drie verschillende persoonlijkheden, zet hij drie persoonlijkheden op scène. *Simple comme bonjour*. Zo ontwapenend eenvoudig kan performance zijn.

‘We become one’. Faithless’ hit zou het credo bij de voorstelling *Toi / Poefie / Moi* kunnen zijn. Rode draad is immers hoe de drie hoofdrolspelers gelijk zijn en verschillen, hoe ze elkaar incarneren en zich daarna weer tot elkaar verhouden. Arend wordt de Koreaanse danseres Jung-Ae Kim, Jung-Ae wordt het vlinderhondje Poefie, Arend wordt Poefie. De voortdurende transformaties gebeuren letterlijk – sommige critici zouden wellicht het woord ‘anekdotisch’ gebruiken. Arend zet een hondenkop op, kopje scheef, handen in de zij. Jung-Ae kwijlt en keft als een hondje. Arend en Jung-Ae vechten als honden. Man wordt vrouw wordt dier. En toch zijn en blijven het drie verschillende individuen. Arend danst, zelfs in zijn hondenlijf, bruut en mannelijk. Jung-Ae doet dat vrouwelijk en verfijnd. En Poefie, die is gewoon onweerstaanbaar zichzelf.

De blik van de hond is trouwens niet zonder betekenis. Wanneer Arend en Jung-Ae – dit keer als man en vrouw – elkaar te lijf gaan, is Poefie toeschouwer maar ook getuige. De aanwezigheid van de onschuldige hondenblik zorgt voor een merkwaardig effect. Door de ogen van Poefie zien we hoe absurd mensen zich tegenover elkaar gedragen. Soms zijn mensen honden (voor elkaar). Het echte beest ziet het hoofdschuddend aan.

Niet alle spelmateriaal is even sterk. Arends Edgar Allan Poe-verhaal is te vrijblijvend, de sequens waarin de piratenmaskers bovengehaald worden gaat alle kanten uit. *Toi / Poefie / Moi* is een verzameling ideeën, op een onaffe manier aan elkaar geschakeld. Pinoy toont, zonder veel overpeinzing of raffinement, wat hem bezighoudt. Het geeft niet. Net dat brute draagt wat ons betreft een grote schoonheid in zich. (EC)

TOI / POEFIE / MOI T.E.M. VRIJDAG - KA PEGASUS
HET VERJAARDAGSFEEST T.E.M. VRIJDAG - KRNSO